

Изучены позиции ученых относительно эффективных путей привлечения финансовых ресурсов аграрными предприятиями. Определены необходимые базисные принципы, которые обеспечат действенность данного процесса.

Финансовые ресурсы, аграрные предприятия, первичное размещение акций, выпуск облигаций, привлечение стратегических инвесторов, банковские займы, сделки по слиянию и поглощению.

The article deals with the problem of researching of the scientists positions for finding effective and the best ways to attract financial resources for agricultural enterprises that determine the necessary basic principles which will ensure the effectiveness of the process.

Financial resources, agricultural enterprises, initial public offering, bond issue, strategic investors, bank loans, mergers and acquisitions.

УДК: 336

РОЛЬ ДЕРЖАВНИХ ЦІЛЬОВИХ ПРОГРАМ В ЕКОЛОГІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ КРАЇНИ

**Л.М. Худолій, доктор економічних наук
В.В. Войцехівська, аспірантка***

Досліджено кореляційну залежність між макроекономічними показниками держави та здоров'ям і безпекою життєдіяльності людини. На основі результатів дослідження показано вагомість вирішення важливих проблем країни через реалізацію державних цільових програм і раціональне використання державних фінансових ресурсів.

Державні цільові програми, капітальні інвестиції, охорона навколишнього природного середовища.

Проблема шкідливого впливу радіоактивних відходів на здоров'я та життя людини, навколишнє природне середовище, виникнення радіаційних аварій та загрози вибуху боєприпасів є надзвичайно актуальною у сучасній ситуації країни. Одним із методів подолання цього виду небезпеки є реалізація програмних заходів через державні цільові програми, серед яких очищення технічної території, знешкодження боєприпасів та поводження з радіоактивними відходами. Тому доцільно дослідити прямий вплив виконання подібних програм на життя та безпеку життєдіяльності людей.

* Науковий керівник – доктор економічних наук, професор Л.М.Худолій

© Л.М.Худолій, В.В.Войцехівська, 2014

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою збалансованості природокористування та розробками моделі сталого розвитку країни займалася плеяда вітчизняних та зарубіжних вчених таких, як Б. Губський, Д. Лук'яненко, Дж. Форрестер, Дж. Стігліц, Г. Сімон, М. Паррі, С. Пахомов, Ю. Пахомов та ін. Проте дослідження кореляційної залежності між макроекономічними критеріями та показниками безпеки життя людини висвітлено лише частково.

Мета дослідження – оцінка кількісних параметрів впливу виконання державних цільових програм через систему макроекономічних показників на життєдіяльність людини та врахування результатів аналізу при подальшому плануванні, затвердженні та виконанні програм екологічного спрямування.

Виклад основного матеріалу. В середовищі вчених існує твердження, що проблема утилізації радіоактивних відходів значно складніша від проблеми очищення навколишнього середовища від викидів в атмосферу. Наприклад, вугільна ТЕС вивільняє приблизно у 100 разів більше радіації, ніж АЕС при однаковому обсягу вироблення електроенергії [3]. Так, американські вчені виявили, що протягом лише 1982 р. у США у результаті спалювання вугілля в атмосферу було викинуто у 155 разів більше радіації, ніж при аварії АЕС на Трі-Майл Айленді у 1979 р. (найтяжча ядерна аварія в історії США).

Оцінку ефективності вкладення державних коштів у реалізацію державних цільових програм спробуємо дослідити через взаємозв'язок макроекономічних показників та показниками безпеки життєдіяльності людини. Завдання Державної цільової екологічної програми ліквідації надзвичайної ситуації на території військової частини А0829 та Загальнодержавної цільової екологічної програми поводження з радіоактивними відходами спрямовані на зниження рівня шкідливого впливу радіоактивних відходів на навколишнє середовище та здоров'я людини, а також очищення територій від вибухонебезпечних предметів. Тому слід розглянути обсяг інвестицій на відповідні заходи в цілому по Україні (табл.1).

Можемо зробити висновок, що протягом 2013 р. на охорону та раціональне використання природних ресурсів в Україні було виділено близько 20,5 млрд грн, в основному за рахунок власних коштів – 84,6 %, а також за рахунок державного та місцевих бюджетів – 2,1 % та 2,4 % відповідно. Оцінку впливу ВВП, витрат на охорону навколишнього природного середовища та обсягів утворення відходів I – III класів небезпеки на рівень захворюваності, народжуваності та смертності проведено за період останніх 13 років. Основні індикатори впливу на здоров'я людини наведено у табл. 2.

1. Структура капітальних інвестицій і джерела їх фінансування на охорону та раціональне використання природних ресурсів за 2013 р.

Показники	Фактично витрачено		У тому числі									
			з державного бюджету		з нього із державного фонду охорони навколишнього природного середовища		місцевих бюджетів		із них з місцевих фондів охорони навколишнього природного середовища		власних коштів	
	млн грн.	%	млн грн.	%	млн грн.	%	млн грн.	%	млн грн.	%	млн грн.	%
Капітальні інвестиції та поточні витрати всього	20514,0	100	432,7	2,1	57,7	0,3	487,6	2,4	302,2	1,5	17345,4	84,6
поводження з відходами	5486,7	26,7	62,7	1,1	22,4	0,4	115,3	2,1	50,9	0,9	5303,3	96,7
радіаційна безпека	2002,7	9,7	46,6	2,3	-	-	0,0	0,0	0,0	0,0	52,1	2,6

2. Динаміка значень відносних макроекономічних показників в Україні за 2000 - 2013 р.

Роки	ВВП на 1 особу		Витрати на охорону навколишнього природного середовища на 1 особу		Обсяги утворення відходів I - VI класів небезпеки на 1 особу	
	тис грн.	ланцюговий індекс	тис грн.	ланцюговий індекс	тис т.	ланцюговий індекс
2000	106,7	1,00	65,23	1,00	0,78	1,00
2001	111,1	1,04	86,58	1,33	0,79	1,01
2002	106,3	0,96	95,88	1,11	0,81	1,02
2003	110,5	1,04	120,46	1,26	0,82	1,01
2004	113,0	1,02	127,51	1,06	0,82	1,01
2005	103,5	0,92	149,94	1,18	0,86	1,05
2006	108,1	1,04	190,85	1,27	0,87	1,01
2007	108,6	1,00	209,30	1,10	0,89	1,02
2008	102,0	0,94	251,43	1,20	0,90	1,01
2009	85,6	0,84	275,94	1,10	0,90	1,01
2010	104,6	1,22	285,62	1,04	9,12	10,09
2011	105,6	1,01	403,92	1,41	9,78	1,07
2012	100,6	0,95	449,54	1,11	9,88	1,01
2013	100,0	0,99	447,34	1,00	9,84	1,00

Для того, щоб зазначені показники можна було порівнювати та корелювати з іншими, необхідно за допомогою методу нормалізації порівняння привести їх до одного масштабу. Для цього використовуємо формулу, в якій кожне значення показника ділиться на його максимум у цьому ряді:

$$x_n = \frac{x_1}{\max x}$$

де x_n – нормалізоване значення показника; x_1 – фактичне значення показника, $\max x$ - максимальне значення показника в ряді даних.

На основі порівнюваних відносних показників побудовано графік отриманих (рис.1).

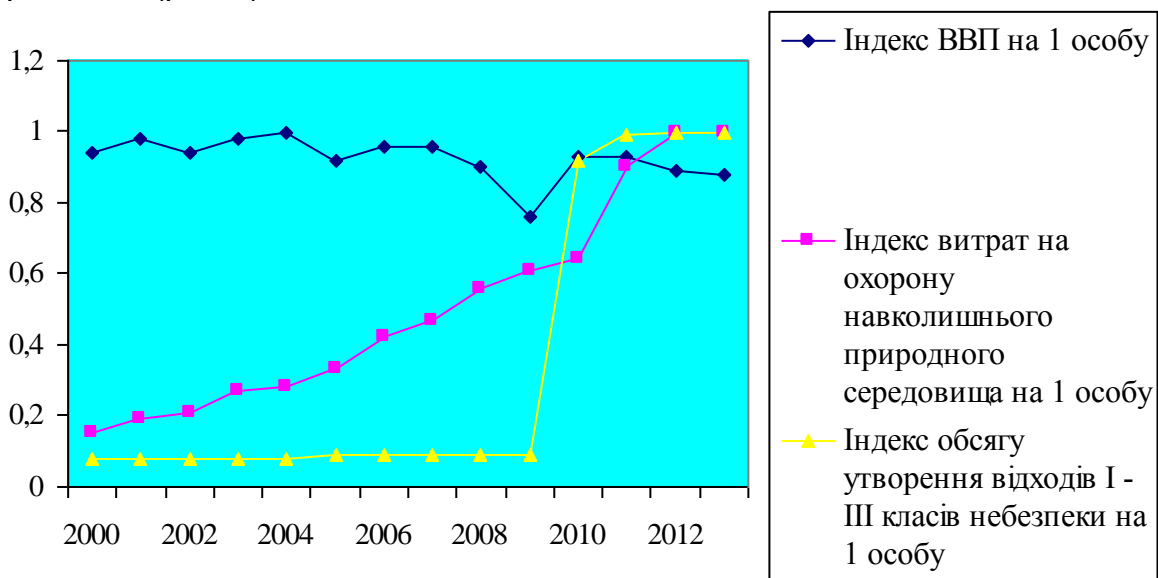

Рис. 1. Динаміка нормалізованих значень макропоказників в Україні за 2000 - 2013 р.

Дані рис.1 показують, що при падаючому ВВП витрати на охорону навколишнього природного середовища зростають, оскільки збільшуються обсяги утворення відходів I - VI класів небезпеки. Це призводить до збільшення державних витрат та погіршення демографічної ситуації в Україні.

Розглянемо основні показники здоров'я та життя людини, на які впливають вищенаведені показники (табл.3).

В результаті отриманих значень відображено досліджувані показники (рис.2).

Отже, бачимо, що народжуваність в Україні зростає, це можна пояснити дією державної програми підтримки сім'ї. Разом із тим рівень смертності дуже високий, оскільки низький рівень життя та високі ціни на отримання якісного медичного обслуговування. Рівень захворюваності в останні роки корелює з рівнем народжуваності та смертності, що свідчить про збільшення соціально-психологічної напруги у суспільстві та ризику виникнення екологічних аварій.

3. Динаміка показників рівня життя та здоров'я населення України за 2000-2013 рр.

Роки	Рівень захворюваності		Кількість народжених		Кількість померлих	
	тис. чол.	ланцюговий індекс	тис. чол.	ланцюговий індекс	тис. чол.	ланцюговий індекс
2000	33471	1,00	385,1	1,00	758,1	1,00
2001	33192	0,99	376,5	0,98	746,0	0,98
2002	32233	0,97	390,7	1,04	754,9	1,01
2003	32585	1,01	408,6	1,05	765,4	1,01
2004	32573	1,00	427,3	1,05	761,3	0,99
2005	32912	1,01	426,1	1,00	782,0	1,03
2006	32240	0,98	460,4	1,08	758,1	0,97
2007	32807	1,02	472,7	1,03	762,9	1,01
2008	32467	0,99	510,6	1,08	754,5	0,99
2009	33032	1,02	512,5	1,00	706,7	0,94
2010	33080	1,00	497,7	0,97	698,2	0,99
2011	32381	0,98	502,6	1,01	664,6	0,95
2012	31162	0,96	520,7	1,04	663,1	1,00
2014	31024	1,00	503,7	0,97	662,4	1,00

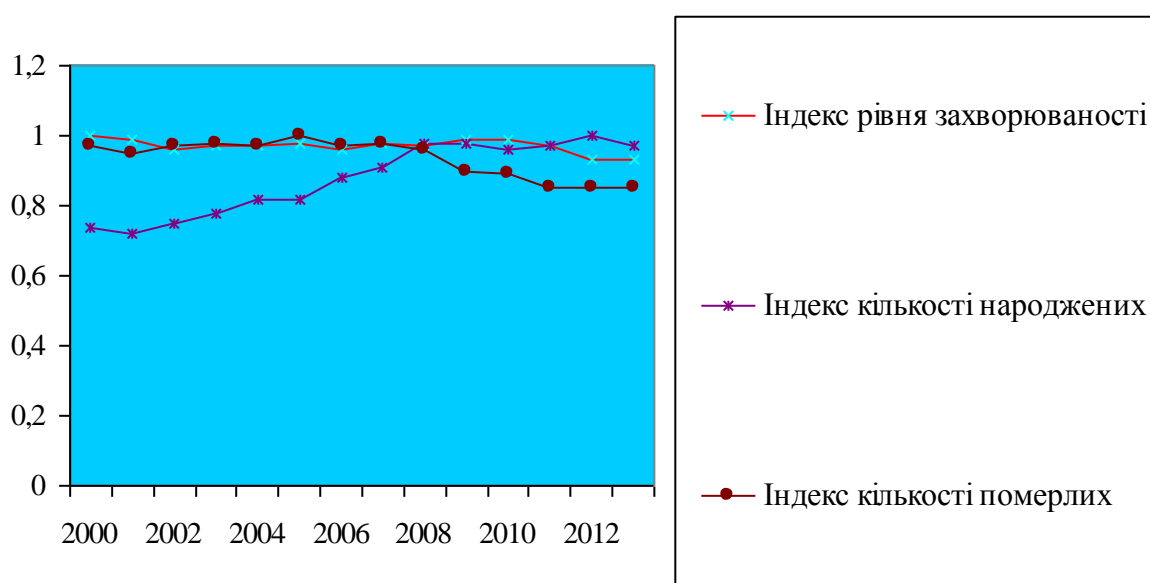

Рис. 2. Індекс рівня здоров'я населення і демографічна ситуація в Україні

Для детальнішого визначення взаємозв'язку між досліджуваними показниками використаємо показник парної кореляції для виявлення лінійного зв'язку (табл.4).

Кореляційний аналіз деяких макроекономічних показників та показників життя та здоров'я людини показав, що найщільніший зв'язок між таким індикатором як обсяг утворення відходів I - III класів небезпеки та рівнем смертності в країні – 0,93, оскільки коефіцієнт кореляції варіює між -1 та 1. Також у прямій залежності між собою є такі показники, як сукупні витрати на охорону навколишнього природного середовища та кількість народжених – 0,89, обсяги утворення відходів I - III класів

небезпеки та рівень захворюваності – 0,6, ВВП на 1 особу та кількість померлих – 0,49. У зворотній залежності знаходяться інші групи показників, тобто при зростанні витрат на охорону навколишнього природного середовища знижується рівень захворюваності та кількість померлих в країні.

4. Розрахунок коефіцієнтів парної кореляції між досліджуваними показниками

Показники	Індекс ВВП на 1 особу	Індекс витрат на охорону навколишнього природного середовища на 1 особу	Індекс обсягів утворення відходів I-III класів небезпеки на 1 особу
Індекс рівня захворюваності	0,08	-0,63	0,60
Індекс кількості народжених	-0,60	0,89	-0,78
Індекс кількості померлих	0,49	-0,89	0,93

Висновки та перспективи подальших досліджень. Після проведеного аналізу можемо зазначити, що при ВВП на 1 особу, який в Україні за останні роки не підвищується, спостерігається тенденція до накопичення шкідливих відходів, серед яких значна частка радіоактивних. Це погіршує демографічну ситуацію в країні та здоров'я нації. У зв'язку з цим держава запроваджує заходи щодо зростання народжуваності, але тенденція до погіршення здоров'я людей іде досить високими темпами. Тому, має посилюватися роль екологічних цільових програм, які передбачають раціональне використання не лише державних коштів, а й альтернативних джерел фінансування для вирішення найгостріших проблем. Завдання держави, які вирішуються через виконання державних цільових програм, мають вагомим значенням для розвитку регіонів та країни в цілому. Враховуючи політичну ситуацію в країні потрібно шукати альтернативні шляхи зберігання радіоактивних відходів та додаткові кошти для виконання досліджуваних програм. Методичні підходи, запропоновані в статті для оцінки ефективності екологічних програм і формування їх ресурсної бази можуть бути використані при проведенні досліджень і за іншими програмами.

Список літератури

1. Пахомов Ю.М. Національні економіки в глобальному конкурентному середовищі / Пахомов Ю.М., Лук'яненко Д.Г., Губський Б.В.. – К.: Україна, 1997. – 237 с.
2. Туниця Т.Ю. Збалансоване природокористування: національний і міжнародний контекст / Т.Ю. Туниця– К.: Знання, 2006. – 300 с.
3. Alex Gabbard. «Coal Combustion: Nuclear Resource or Danger» Oak Ridge National Laboratory [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://web.ornl.gov/info/ornlreview/rev26-34/text/colmain.html>.

4. Gordon J. Aubrecht (2003-05-23). «Nuclear proliferation through coal burning». Ohio State University [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ornl.gov/ORNLReview/rev26-34/text/colmain.html>.

Исследована корреляционная зависимость между макроэкономическими показателями и здоровьем и безопасностью жизнедеятельности человека. На основе результатов исследования показано весомость решения важных проблем страны через реализацию государственных целевых программ и рациональное использование государственных финансовых ресурсов.

Государственные целевые программы, капитальные инвестиции, охрана окружающей среды.

Investigated the correlation relationship between macroeconomic indicators and the health and safety of human life. Based on the results of the study show the significance of the important problems of the country through the implementation of government programs and efficient use of public funds

State targeted programs, capital investment, environmental protection.

УДК 336.76:340.134(447)

ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВЕНЧУРНИХ ФОНДІВ В УКРАЇНІ

М.В. Петрюк, аспірант *

Проаналізовано сучасний стан та перспективи розвитку законодавчого регулювання діяльності венчурних фондів в Україні. Розглянуто основні нормативно-правові акти та законопроекти, які забезпечують процес венчурного фінансування та внесено пропозицію щодо їх змін.

Венчурний капітал, венчурний фонд, венчурне фінансування, інститут спільного інвестування, закон, законопроект, інвестування.

Венчурний капітал, як альтернативне джерело фінансування приватного бізнесу, зародився в США в середині 50-х років. Сучасний фінансовий стан економіки України створює все більше проблем під час пошуку нових альтернативних джерел фінансування інноваційних проектів. Високі відсотки на кредити в банках все частіше відлякують бізнесменів-початківців та досвідчених підприємців. Отримати кошти

* Науковий керівник – кандидат економічних наук, професор, О.М. Карасик

© М.В. Петрюк, 2014